

La caserna mediàtica no entén la sàtira

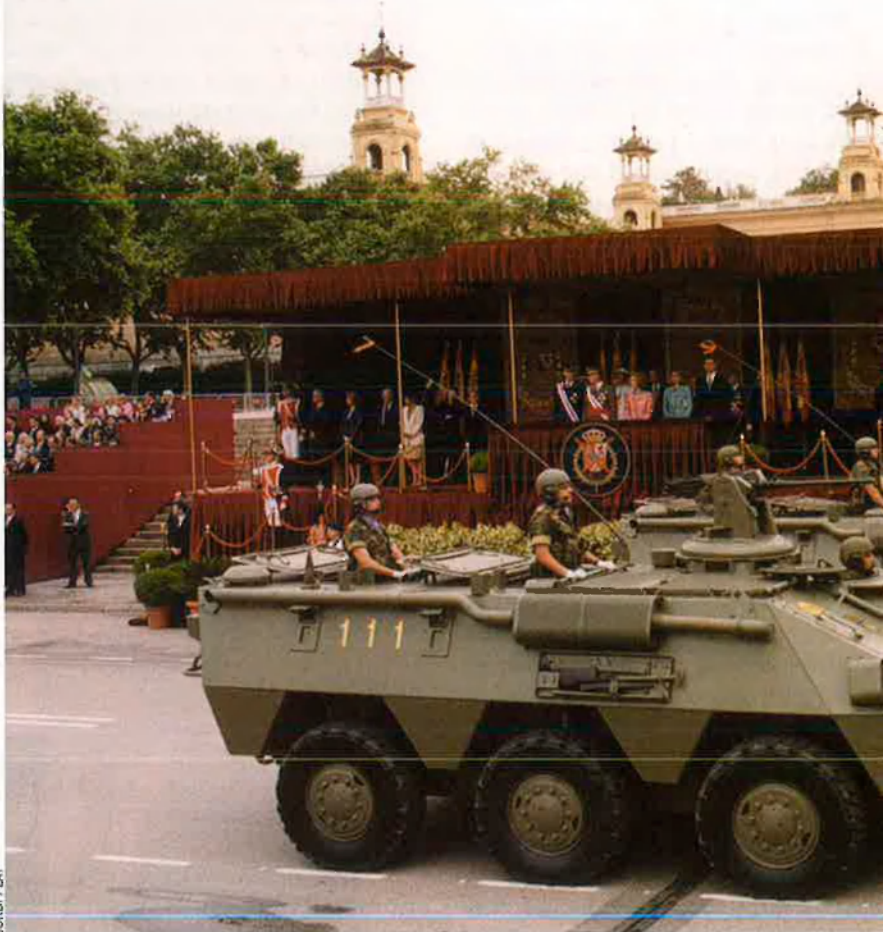
La cúpula militar i els mitjans de comunicació espanyols han reaccionat amb duresa contra el periodista Iu Forn i l'*Avui* per un article publicat en aquest diari sota el títol "Manual del bon colpista". La frase que ha aixecat les crítiques del cap d'Estat Major de la Defensa, Fèlix Sanz –que va demanar l'empara del Ministeri del ram– i de la COPE i *El País*, entre d'altres, deia fills de puta als colpistes –a qui anava explícitament dirigit el text– de manera perifràstica: "Recordin que l'ordenança de civisme de BCN –escrivia Forn– prohibeix la pràctica de la prostitució en segons quins supòsits. Per tant, millor que vinguin sense les seves mares."

L'article era una resposta a les declaracions del tinent general José Mena Aguado, cap de la Força Terrestre de l'exèrcit espanyol, que havia amenaçat, vuit dies abans, amb la intervenció de l'exèrcit si s'aprojava un Estatut que transgredia la Constitució: "Si aquests límits [els de la Constitució] fossin sobrepassats, la qual cosa en aquests moments afortunadament sembla impensable, seria aplicable l'article vuitè de la Constitució: les forces armades, constituïdes per l'exèrcit de terra, l'armada i l'exèrcit de l'aire, tenen com a missió garantir la sobirania i la independència d'Espanya, defensar-ne la integritat i l'ordenament constitucional." Mena Aguado ha estat substituït i ha passat a la reserva.

Forn, en l'article, feia sàtira de la possibilitat que els militars entressin per la Diagonal de Barcelona i informava a un presumpte "bon colpista" del que s'hi trobaria: el tramvia, la filla del rei (la infanta Cristina) a l'edifici de La Caixa i ordenances que prohibeixen la prostitució.

La cúpula militar espanyola va transmetre les seves queixes al Ministeri de Defensa, que, el divendres, 13 de gener, va enviar un escrit a la Fiscalia General perquè actuï contra l'*Avui* en cas que ho consideri procedent. La Fiscalia ha traslladat el cas a la Fiscalia del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. Per la seva banda, dues asso-

Imatge de la desfilada militar a Barcelona el 27 de maig del 2000. La cúpula de l'exèrcit espanyol s'ha indignat per un article que satiritza l'entrada de colpistes a la ciutat.

Un article d'Iu Forn al diari 'Avui' sobre els militars que amenacen amb el cop d'estat indigna l'exèrcit espanyol, que demana l'empara del Ministeri de Defensa. Tot i la disculpa formal de Forn, la Fiscalia de l'estat estudiarà aquesta setmana si actua contra l'articulista i el mitjà. Tots dos –Iu Forn i l'*Avui*– han rebut dures crítiques de la premsa espanyola, però també el suport de diverses associacions professionals i cíviques de Catalunya.

ciacions de militars han tirat endavant sengles querelles més contra l'article, coneixedors que el Codi Penal considera punibles les injúries a l'exèrcit.

El context mediàtic. El cas Forn arriba en el moment en què els partits catalans que han donat suport a la proposta d'Estatut de Catalunya intenten tancar la negociació d'aquest text amb el PSOE. Alguns mitjans de comunicació espanyols han recuperat, en aquest context, la tertúlia pujada de to, el comentari gratuït i l'insult. Aquesta nova etapa de crispació se centra ara en Catalunya i els catalans: no es limita a l'Estatut sinó que afecta les empreses –Gas Natural per l'opa contra Endesa– i els productes catalans, en forma de boicot; no es concentra en els partits, sinó que es rabeja en polítiques concretes.

El mateix dia que les protestes dels militars es van fer públiques, Iu Forn va escriure un article de rectificació, titulat "Parlava de colpistes": "La frase en qüestió és desafortunada? Reconec –es respon Forn– que sí. Les percepcions personals són pròpies de cadascú. I si tal com vaig dir personalment als dos militars ja citats, cal que demani disculpes pel que no he volgut dir, les demano."

Forn considera que l'article ha causat més rebombori del que cal perquè el programa *La mañana* de la COPE –l'emissora de la Conferència episcopal espanyola– va manipular la frase i la va traure de context. La bola de neu va anar rodant per diversos mitjans digitals fins a fer-se grossa i, l'endemà d'escriure l'article, Forn ja rebia amenaces des de totes bandes. El periodista ha confirmat a EL TEMPS que en continua rebent i ha declinat fer més declaracions sobre el tema després de la disculpa que ja va expressar per escrit en la columna esmentada.

Al linxament mediàtic s'ha afegit aquest cop el diari *El País*, que, en la seva edició de dissabte, se'n feia ressò en portada ("El cap de l'exèrcit demana empara a Bono per un article de l'*Avui*") i li donava un tractament especial a la secció d'Espanya. No només informava dels fets sinó que afegia una columna d'opinió signada per *El País* mateix, la qual cosa li donava categoria d'editorial. Sota el títol de "Mal periodisme", l'opinió no manté el to asèptic dels editorials, sinó que acumula adjectius ("...un article pèssim i, a més, grogler i maleducat."), no presenta arguments sòlids i conclou crípticament: l'article acaba amb la frase "*Qué aburrimiento...*"

L'article-editorial d'*El País* cau en el mateix error que denuncia, que és el d'insultar Iu Forn ("Sumem el nom d'Iu Forn a la llista de periodistes guerracivilistes, capficats a ocultar les seves insuficiències professionals amb l'ús a tort i a dret de l'insult"), i s'erigeix en jutge del periodisme català llançant la cavalleria per sobre del diari *Avui*: "Per això, potser, l'*Avui* és un dels diaris menys venuts a Catalunya: perquè publica articles dolents, dolentíssims."

Alguns periodistes d'*El País*, mentrestant, s'han estimat més utilitzar altres fòrums per criticar, alhora, Forn i la reacció dels militars. Aquest és el cas

Al linxament mediàtic s'ha afegit aquest cop 'El País', amb opinió inclosa

d'Arcadi Espada que, en el seu bloc, es dirigeix a Forn dient-li "*Probecito hablador*" i aconsellant-li insults menys metafòrics: "Mira com es fa: els militars colpistes són uns fills de puta. Ja està. Un altre cop? Allà va: els militars colpistes són uns fills de puta."

Lluita al Col·legi de Periodistes.

Aquest cas també va planar sobre la constitució de la junta del Col·legi de Periodistes de Catalunya, ja que el degà electe, Sebastià Serrano, és el defensor del lector del diari *El País*, mentre que l'Iu Forn figura en la llista opositora. Finalment, la dimissió –anunciada feia setmanes– de Serrano i la decisió de fer noves eleccions a degà van desviar el cas Forn de l'ordre del dia.

El Col·legi de Periodistes no s'ha pronunciat sobre les conseqüències de l'article de Forn, però sí que ho ha fet Omnium Cultural i el Grup de Periodistes Ramon Barnils, entre d'altres. Omnium denuncia el fet que no es doni a tothom el mateix tracte: "Algunes institucions i mitjans de comunicació espanyols s'indignen ara per una expressió per la qual tant el seu autor com el diari ja han demanat disculpes, però en canvi silencien o promouen directament tota mena d'atacs contra Catalunya des de fa mesos." També lamenta l'article d'*El País* en què s'ataca Forn i l'*Avui* i recorda que "els atacs anònims vulneren el codi deontològic de la professió i estan mancats de qualsevol mena d'ètica".

El Grup Barnils, per la seva banda, denuncia que la resposta desmesurada a l'article de Forn "s'ha vist amplificada insòlitàment pels mitjans de comunicació espanyols, que no han contribuït a desfer la manipulació [de l'opinió del periodista contra els militars colpistes] i han emparat, volent-ho o no, qualsevol intent colpista."

Àlex Milian